

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган аймгийн Сэлэнгэ сумын цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БУА-2024/156/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Булган аймаг 2024 он	Булган аймаг дахь аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ Утас: 70342580 Цахим хаяг: erdeneb@audit.gov.mn Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол Утас: 70342716 Цахим хаяг: enkhtsoodolj@audit.gov.mn Бэйкер Тилли Далайван Аудит ХХК-ийн захирал: Д.Мягмарсүрэн Утас: 99030170 Цахим хаяг: dalaivan.orkhon@gmail.com Аудитор: Б.Пүрэвсүрэн Утас: 99921600 Цахим хаяг: dalaivan.orkhon@gmail.com
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БУЛГАН АЙМГИЙН ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс: 7034-2580
E-mail: bulgan@audit.gov.mn

2024.02.23 № 102

танай _____ ны № _____ т

СЭЛЭНГЭ СУМЫН ЦЭЦЭРЛЭГИЙН
ЭРХЛЭГЧ Д.НАРАНЧИМЭГ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сэлэнгэ сумын цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сэлэнгэ сумын цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд Төрийн албан хаагчдын цалин хөлс нэмэгдсэн ба улсын төсвөөс 979,708.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт, орон нутгийн төсвөөс 71,691.7 мянган төгрөгийн нийт 1,051,400.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт авсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 368,708.0 төгрөгөөр буюу хувиар өссөн байна.

Аудитын гол асуудал

Боловсролын байгууллага гүйцэтгэлд суурилсан төсвөөр санхүүжүүлэх болсноор сургуулийн өмнөх боловсрол олгох хөтөлбөрөөс хэрэгжүүлэх арга хэмжээ 6 болж зардлын зүйл анги багасаж, ихэнх зардал бараа үйлчилгээний бусад зардлаас зарцуулах болсон байна.

006020237

Байгууллагын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд зургаан зорилтын хүрээнд арван таван арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, батлуулсан бөгөөд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 91.5 хувийн биелэлтэйгээр дүгнэгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. 2023 онд нүүдлийн гэр цэцэрлэгийн арга хэмжээний хүрээнд хамран сургах тойргийн 2-5 насны 56 хүүхдийг 21 хоногийн хугацаанд хамруулсан ба уг арга хэмжээний хүрээнд 3,831.6 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг зарцуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>124,336,367.80</u>	<u>230,843,019.14</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	530,565.87	102,048,062.07
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	530,565.87	102,048,062.07
3121	Төгрөг	530,565.87	102,048,062.07
31216	Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банк	530,565.87	102,048,062.07
33	АВЛАГА	40,943.71	3,208.37
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	40,943.71	3,208.37
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	123,764,858.22	128,791,748.70
354	Хангамжийн материал	123,419,858.22	128,791,748.70
35410	Бичиг хэргийн материал	-	1,624,750.00
35420	Аж ахуйн материал	-	1,974,900.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	4,090,000.00	3,272,500.00
35460	Хүнсний материал	13,464,180.00	12,816,580.00
35470	Бусад хангамжийн материал	105,865,678.22	109,103,018.70
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>972,648,105.33</u>	<u>959,344,804.70</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	972,648,105.33	959,344,804.70
392	Биет хөрөнгө	948,983,105.33	935,848,554.70
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	959,218,799.10	959,218,799.10
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(81,052,382.36)	(94,051,965.97)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	69,935,300.00	68,419,940.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(34,655,566.05)	(30,875,375.23)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	49,089,210.00	47,196,452.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(16,468,499.56)	(16,879,756.24)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	3,180,000.00	3,180,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(478,915.80)	(574,698.96)
39217	Ном	215,160.00	215,160.00
393	Биет бус хөрөнгө	23,665,000.00	23,496,250.00
39301	Программ хангамж	1,550,000.00	1,550,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(875,000.00)	(1,043,750.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	22,990,000.00	22,990,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,096,984,473.13</u>	<u>1,190,187,823.84</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,096,984,473.13</u>	<u>1,190,187,823.84</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,096,984,473.13	1,190,187,823.84
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	136,003,491.00	136,003,491.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	862,782,217.44	955,985,568.15
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	862,782,217.44	862,782,217.44
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	93,203,350.71
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	98,198,764.69	98,198,764.69
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>1,096,984,473.13</u>	<u>1,190,187,823.84</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Булган аймгийн Сэлэнгэ сумын цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	806,171,088.00	1,084,689,290.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	21,028,488.00	23,647,090.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	21,028,488.00	23,647,090.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	21,028,488.00	23,647,090.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	475,000.00
1200017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого -Үндсэн хөрөнгө	8,798,958.00	2,544,690.00
1200018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого- Бараа материал	12,229,530.00	20,627,400.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	785,142,600.00	1,061,042,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	662,211,700.00	989,350,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	662,211,700.00	989,350,500.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	122,930,900.00	71,691,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	122,930,900.00	71,691,700.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	832,664,035.48	991,050,939.29
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	832,664,035.48	991,050,939.29
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	815,787,649.48	976,718,562.12
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	540,861,687.00	671,584,690.00
210101	Үндсэн цалин	389,138,791.00	438,171,893.60
210102	Нэмэгдэл	123,213,748.00	201,020,055.40
210104	Урамшуулал	28,509,148.00	32,392,741.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	68,389,017.42	86,425,859.14
210201	Тэтгэврийн даатгал	46,829,859.74	59,516,512.67
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,417,016.87	6,930,533.16
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,326,893.50	5,438,666.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,050,170.48	1,310,684.11
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,765,076.83	13,229,463.20
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	65,074,700.00	71,305,722.83
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,451,596.00	10,496,529.63
210302	Түлш, халаалт	56,833,104.00	60,009,193.20
210303	Цэвэр, бохир ус	790,000.00	800,000.00

Булган аймгийн Сэлэнгэ сумын цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,207,015.00	5,135,859.52
210408	Бараа материал акалсны зардал	4,827,015.00	5,135,859.52
2105	Норматив зардал	71,727,975.00	81,684,900.00
210502	Хоол, хүнс	71,727,975.00	81,684,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,200,000.00	1,200,000.00
210604	Урсгал засвар	1,200,000.00	1,200,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,628,000.00	1,423,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,628,000.00	1,423,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	61,699,255.06	57,958,030.63
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,517,200.00	32,320,640.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,463,800.00	2,400,400.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	44,718,255.06	23,236,990.63
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	16,876,386.00	14,332,377.17
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	16,876,300.00	14,328,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	16,876,300.00	14,328,900.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	86.00	3,477.17
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	86.00	3,477.17
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(26,492,947.48)	93,638,350.71
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	1,095,000.00	435,000.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	1,095,000.00	435,000.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(1,095,000.00)	(435,000.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(27,587,947.48)	93,203,350.71

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	785,142,600.00	1,061,517,200.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	475,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	475,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	475,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	475,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	785,142,600.00	1,061,042,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	662,211,700.00	989,350,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	662,211,700.00	989,350,500.00

Булган аймгийн Сэлэнгэ сумын цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	122,930,900.00	71,691,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	122,930,900.00	71,691,700.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>784,612,034.13</u>	<u>959,999,703.80</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	<u>784,612,034.13</u>	<u>959,999,703.80</u>
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	<u>771,125,648.13</u>	<u>946,117,326.63</u>
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	540,861,687.00	671,584,690.00
210101	Үндсэн цалин	389,138,791.00	438,171,893.60
210102	Нэмэгдэл	123,213,748.00	201,020,055.40
210104	Урамшуулал	28,509,148.00	32,392,741.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	68,429,961.13	86,388,123.80
210201	Тэтгэврийн даатгал	46,870,803.45	59,478,777.33
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,417,016.87	6,930,533.16
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,326,893.50	5,438,666.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,050,170.48	1,310,684.11
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,765,076.83	13,229,463.20
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	65,981,700.00	70,488,222.83
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,451,596.00	10,496,529.63
210302	Түлш, халаалт	57,740,104.00	59,191,693.20
210303	Цэвэр, бохир ус	790,000.00	800,000.00
2105	Норматив зардал	67,204,500.00	81,037,300.00
210502	Хоол, хүнс	67,204,500.00	81,037,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,200,000.00	1,200,000.00
210604	Урсгал засвар	1,200,000.00	1,200,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,628,000.00	1,423,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,628,000.00	1,423,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,439,800.00	33,995,490.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	19,079,800.00	29,725,090.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,360,000.00	4,270,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	<u>13,486,386.00</u>	<u>13,882,377.17</u>
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	13,486,300.00	13,878,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,486,300.00	13,878,900.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	86.00	3,477.17
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	86.00	3,477.17
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>530,565.87</u>	<u>101,517,496.20</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	530,565.87	101,517,496.20
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		530,565.87
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	530,565.87	102,048,062.07

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C08	2022 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	136,003,491.00	98,198,764.69	862,782,217.44	1,096,984,473.13
D01	2023 оны 1-р сарын 1-ээр үлдэгдэл	136,003,491.00	98,198,764.69	862,782,217.44	1,096,984,473.13
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	136,003,491.00	98,198,764.69	862,782,217.44	1,096,984,473.13
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	93,203,350.71	93,203,350.71
D09	2023 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	136,003,491.00	98,198,764.69	955,985,568.15	1,190,187,823.84

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Д/Д	Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Хувь
2	2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	13,880,000.00		13,880,000.00	
3	210301	Гэрэл, цахилгаан	700,000.00		700,000.00	
4	210302	Түлш, халаалт	13,000,000.00		13,000,000.00	
5	210303	Цэвэр, бохир ус	180,000.00		180,000.00	
6	71801 - СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛ					
6	80111 - ТӨРИЙН ӨМЧИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ТОГТМОЛ ЗАРДАЛ					
6	1220	Тусламжийн орлого		71,691,700.00	(71,691,700.00)	
7	122005	Төсвөөс санхүүжих		71,691,700.00	(71,691,700.00)	
8	2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	70,491,700.00	70,488,222.83	3,477.17	100.00
9	210301	Гэрэл, цахилгаан	10,500,000.00	10,496,529.63	3,470.37	99.97
10	210302	Түлш, халаалт	59,191,700.00	59,191,693.20	6.80	100.00
11	210303	Цэвэр, бохир ус	800,000.00	800,000.00		100.00
12	2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,200,000.00	1,200,000.00		100.00
13	210604	Урсгал засвар	1,200,000.00	1,200,000.00		100.00
14	261090	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		3,477.17	(3,477.17)	
15	81605 - ЭРҮҮЛ МЭНДИЙГ ДЭМЖИХ					
15	1220	Тусламжийн орлого		2,135,200.00	(2,135,200.00)	
16	122005	Төсвөөс санхүүжих		2,135,200.00	(2,135,200.00)	
17	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,135,200.00	2,125,000.00	10,200.00	99.52
18	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,135,200.00	2,125,000.00	10,200.00	99.52
19	81807 - ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ХҮҮХДИЙН ХООЛ					
19	1220	Тусламжийн орлого		79,651,300.00	(79,651,300.00)	
20	122005	Төсвөөс санхүүжих		79,651,300.00	(79,651,300.00)	
21	2105	Нормативт зардал	79,651,300.00	79,651,300.00		100.00
22	210502	Хоол, хүнс	79,651,300.00	79,651,300.00		100.00
23	81816 - ЗӨВ МОНГОЛ ХҮҮХЭД ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР					

Булган аймгийн Сэлэнгэ сумын цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

23	1220	Тусламжийн орлого		4,438,200.00	(4,438,200.00)	
24	122005	Төсвөөс санхүүжих		4,438,200.00	(4,438,200.00)	
25	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,438,200.00	4,438,200.00		100.00
26	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,438,200.00	4,438,200.00		100.00
27	81823 - БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БАГШ АЖИЛЧДЫН МЭРГЭЖИЛ ДЭЭШЛҮҮЛЭХ					
27	1220	Тусламжийн орлого		2,135,200.00	(2,135,200.00)	
28	122005	Төсвөөс санхүүжих		2,135,200.00	(2,135,200.00)	
29	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,135,200.00	2,100,090.00	35,110.00	98.36
30	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,135,200.00	2,100,090.00	35,110.00	98.36
31	81832 - НҮҮДЛИЙН БҮЛЭГТ ХАМРУУЛАХ					
31	1220	Тусламжийн орлого		4,446,000.00	(4,446,000.00)	
32	122005	Төсвөөс санхүүжих		4,446,000.00	(4,446,000.00)	
33	2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,173,700.00	1,928,097.00	245,603.00	88.70
34	210101	Үндсэн цалин	1,716,700.00	1,316,999.00	399,701.00	76.72
35	210102	Нэмэгдэл	457,000.00	611,098.00	(154,098.00)	133.72
36	2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	271,700.00	243,512.00	28,188.00	89.63
37	210201	Тэтгэврийн даатгал	184,800.00	165,588.00	19,212.00	89.60
38	210202	Тэтгэмжийн даатгал	21,700.00	19,481.00	2,219.00	89.77
39	210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	17,400.00	15,585.00	1,815.00	89.57
40	210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,300.00	3,896.00	404.00	90.60
41	210205	Эрүүл мэндийн даатгал	43,500.00	38,962.00	4,538.00	89.57
42	2105	Норматив зардал	1,386,000.00	1,386,000.00		100.00
43	210502	Хоол, хүнс	1,386,000.00	1,386,000.00		100.00
44	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	614,600.00	614,600.00		100.00
45	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	614,600.00	614,600.00		100.00
46	81833 - ЯВУУЛЫН БАГШИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ					
46	1220	Тусламжийн орлого		1,325,900.00	(1,325,900.00)	
47	122005	Төсвөөс санхүүжих		1,325,900.00	(1,325,900.00)	
48	2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	802,200.00	742,090.00	60,110.00	92.51
49	210101	Үндсэн цалин	669,600.00	648,500.00	21,100.00	96.85
50	210102	Нэмэгдэл	132,600.00	93,590.00	39,010.00	70.58
51	2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	100,200.00	95,262.00	4,938.00	95.07
52	210201	Тэтгэврийн даатгал	68,200.00	64,778.00	3,422.00	94.98
53	210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,000.00	7,621.00	379.00	95.26
54	210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,400.00	6,097.00	303.00	95.27
55	210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,600.00	1,524.00	76.00	95.25
56	210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16,000.00	15,242.00	758.00	95.26
57	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	423,500.00	423,500.00		100.00
58	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	423,500.00	423,500.00		100.00
59	81834 - БОЛОВСРОЛЫН СТАНДАРТ, СУРГАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ					
59	0100	Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	519,500.00		519,500.00	

Булган аймгийн Сэлэнгэ сумын цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

60	010001	Төрийн сан дах МХ-ийн С1	519,500.00		519,500.00	
61	1220	Тусламжийн орлого		603,818,500.00	(603,818,500.00)	
62	122005	Төсвөөс санхүүжих		603,818,500.00	(603,818,500.00)	
63	2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	520,874,900.00	461,763,234.00	59,111,666.00	88.65
64	210101	Үндсэн цалин	348,048,000.00	312,253,096.00	35,794,904.00	89.72
65	210102	Нэмэгдэл	156,207,500.00	132,920,011.00	23,287,489.00	85.09
66	210104	Урамшуулал	16,619,400.00	16,590,127.00	29,273.00	99.82
67	2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	65,174,200.00	60,524,208.00	4,649,992.00	92.87
68	210201	Тэтгэврийн даатгал	44,318,500.00	41,391,896.83	2,926,603.17	93.40
69	210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,214,000.00	4,851,154.13	362,845.87	93.04
70	210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,171,100.00	3,784,041.93	387,058.07	90.72
71	210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,042,800.00	943,055.40	99,744.60	90.43
72	210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,427,800.00	9,554,059.71	873,740.29	91.62
73	208	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,423,500.00	1,423,500.00		100.00
74	210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,423,500.00	1,423,500.00		100.00
75	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,345,900.00	16,345,900.00		100.00
76	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,075,500.00	12,075,500.00		100.00
77	210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,270,400.00	4,270,400.00		100.00
78	81835 - СУРГАЛТЫН ХЭВИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ХАНГАХ					
78	0100	Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	11,100.00		11,100.00	
79	010001	Төрийн сан дах МХ-ийн С1	11,100.00		11,100.00	
80	1220	Тусламжийн орлого		291,400,200.00	(291,400,200.00)	
81	122005	Төсвөөс санхүүжих		291,400,200.00	(291,400,200.00)	
82	2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	240,442,200.00	207,151,269.00	33,290,931.00	86.15
83	210101	Үндсэн цалин	139,545,100.00	123,953,298.60	15,591,801.40	88.83
84	210102	Нэмэгдэл	84,347,500.00	67,395,356.40	16,952,143.60	79.90
85	210104	Урамшуулал	16,549,600.00	15,802,614.00	746,986.00	95.49
86	2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	29,605,900.00	25,525,141.80	4,080,758.20	86.22
87	210201	Тэтгэврийн даатгал	20,132,100.00	17,856,514.50	2,275,585.50	88.70
88	210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,368,400.00	2,052,277.03	316,122.97	86.65
89	210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,894,900.00	1,632,942.07	261,957.93	86.18
90	210204	Ажилгүйдлийн даатгал	473,500.00	362,208.71	111,291.29	76.50
91	210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,737,000.00	3,621,199.49	1,115,800.51	76.44
92	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,473,200.00	7,473,200.00		100.00
93	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,473,200.00	7,473,200.00		100.00
94	2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	13,878,900.00	13,878,900.00		100.00
95	213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,878,900.00	13,878,900.00		100.00
96	83602 - ЗГ БОЛОН ЗД-ЫН НӨӨЦ ХӨРӨНГӨӨС ХУВААРИЛСАН					
96	1200	Татварын бус орлого	475,000.00	475,000.00		100.00
97	120010	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого /туслах/	475,000.00	475,000.00		100.00
98	2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		475,000.00	(475,000.00)	

99	210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		475,000.00	(475,000.00)	
100		Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	530,600.00		530,600.00	
102		Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		530,565.87	(530,565.87)	
103		Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		102,048,062.07	(102,048,062.07)	

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 1,861.2 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 1,334.4 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 526.8 мянган төгрөгийн 3 зөвлөмж өгсөн.

3.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогдоогүй байна.

3.2 Албан шаардлага

Илрүүлэлт: Тус цэцэрлэгийн тайлангийн хугацааны батлагдсан төсвийн цалингийн зардлаас 1 186.1 мянган төгрөгийг нүүдлийн гэр цэцэрлэгийн хөтөлбөр арга хэмжээний цалинд, үндсэн үйл ажиллагааны нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлаас 148.2 мянган төгрөгийг нүүдлийн гэр цэцэрлэгийн хөтөлбөр арга хэмжээний нийгмийн даатгалд тус тус шилжүүлэн зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41.2.2-т “Батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах”, 41.2.3.-т “Төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах”, 42.3.1.-т “Төсвийн захирагч нь төсөвт зохицуулалт хийх саналаа харьяалагдах төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид харьяалагддаггүй бол төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлэх” гэсэн заалтууд нь нийцтэй бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэлт: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.5-д “бүртгэл, тооцоог зөрүүтэй тооцоолсноос үр дагавар үүссэн.” гэж заасны дагуу албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Зардлын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: ОУДТ, МГТ-д тусгагдсан цалин, ажил олгогчийн НДШ-ийн зардал цалингийн хүснэгтийн тооцоололтой цалингийн зардал 271.8 мянган төгрөгөөр, НДШ-ын зардал 251.7 мянган төгрөгийн зөрүүтэй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5.1.2-т “Төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх” гэсэн заалтыг зөрчсөн нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Цаашид цалин хөлсийг тооцохдоо холбогдох хууль тогтоомжийг баримтлан, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах.

2. Биет бус хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Илрүүлэлт: Тус байгууллагын газар эзэмших эрхийн гэрчилгэн дээрх хэмжээ санхүүгийн тайлан дээрх хэмжээтэй 1652 м.кв-аар зөрүүтэй тайлагнагдсан боловч санхүүгийн тайланд газрын мөнгөн дүнтэй таарч байсан.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71.1.1-д “Үндсэн хөрөнгөд гарсан хөдөлгөөн, өөрчлөлтийг нягтлан бодохын дэлгэрэнгүй бүртгэлд тусгасан байх, техник, технологийн баримт бичгийг гүйцэд бүрдүүлсэн байх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4.-д “Үнэн зөв байх” зэрэг заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Газрын хэмжээг тулгах баталгаажуулж, бүртгэлийн зөв болгож бүртгэх, цаашид тооллого хийж, газрын хэмжээг баталгаажуулж байх.

3. Авлага өглөгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлангийн хугацааны эцэст 3.2 мянган төгрөгийн өглөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8-д "Төсвийг зохистой удирдаж өр авлага үүсгэхгүй байх" гэсэн заалтыг зөрчиж байгаа нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Өр авлагын тооцооллыг урьдчилан тооцон гаргаж байх, батлагдсан төсвийн хүрээнд зарцуулалт хийж байх, дээд шатны байгууллагадаа үүсээд байгаа нөхцөл байдлаа бодит тооцоололтой, тухай бүр нь мэдэгдэж байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 06 дугаар сарын 20 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цалин хөлстэй холбоотой	1	1,334.4	-	-	1	1,334.4	-	-	-	-	-	-
Цалин хөлстэй холбоотой	1	523.6					1	523.6				
Биет бус хөрөнгөтэй холбоотой	1	-					1	-				
Авлага, өглөгтэй холбоотой	1	3.2					1	3,2				
Дүн	4	1,861.2	-	-	1	1,334.4	3	526.8				

5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо			Санал дүгнэлтийн хэлбэр				
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1			1			